

GUIDE

Bestyrelsens juridiske ansvar

Udskrevet: 2022

CFSA
CENTER FOR FRIVILLIGT
SOCIALT ARBEJDE

Indhold

Bestyrelsens juridiske ansvar	3
-------------------------------------	---

Intro

Få et hurtigt overblik over det juridiske ansvar - både det kollektive og personlige ansvar som bestyrelsesmedlemmer i en frivillig forening har.

Indhold

Som bestyrelse i en forening har I en række juridiske ansvar, I skal leve op til.

I denne guide kan du læse om, hvor langt jeres ansvar som medlemmer af bestyrelsen rækker - og også hvornår I ikke kan drages til ansvar.

En forening regnes som en "selvstændig juridisk person". Det vil i praksis sige, at foreningen kan indgå aftaler og påtage sig forpligtelser på samme måde som personer eller virksomheder. Det betyder samtidig, at de enkelte bestyrelsesmedlemmer som udgangspunkt ikke hæfter for eksempelvis foreningens økonomi.

Suppler guiden med vores bog: [At lede en sag. Grundbog til nye bestyrelsesmedlemmer](#). I bogen får du uddybende svar på bestyrelsesarbejdets vigtige temaer fx jura, økonomi, ledelse og strategiske overvejelser.

Ansvar over for handlinger

Hvis I som bestyrelse handler **uansvarligt** eller **uagtsomt**, kan I blive gjort personligt ansvarlige - juridisk og økonomisk.

Men I kan først blive stillet personligt til ansvar over for foreningens forpligtelser, hvis nogen uden for foreningen lider et tab på grund af - eller i mangel af - jeres handlinger, og hvis foreningen ikke er i stand til at dække tabet selv. I de tilfælde kan den eller de, der har lidt et tab, rejse en sag om bestyrelsesansvar imod jer. Og hvis de kan bevise, at tabet er forårsaget af jeres handlinger og kunne være undgået, så kan I blive dømt til personligt at betale erstatning.

Uansvarlige handlinger kan fx være:

- Hvis I køber ting på kredit, som I ved, at foreningen ikke vil være i stand til at betale
- Hvis I bliver opmærksomme på, at jeres kasserer har taget af kassen, og undlader at politianmelde det, og foreningen som følge heraf ikke kan betale sine kreditorer.

Uagtsomme handlinger kan fx være:

- Hvis I undlader at tegne den lovpligtige arbejdsskadeforsikring for lønnede ansatte, fordi I ikke kender til lovgivningen på området, og disse kommer ud for en arbejdsulykke.

Det vigtige er her, at I er opmærksomme på, at I selv er ansvarlige for at holde jer informeret om alle relevante forhold. I skal selv indhente de nødvendige oplysninger, for at kunne leve op til jeres forpligtelse som bestyrelse.

Ansvaret er kollektivt

Som bestyrelse hæfter I kollektivt for beslutninger. En bestyrelse betragtes altså som et juridisk kollektiv - hvor alle har det samme ansvar - uanset hvilke poster I har, og hvor længe hver enkelt har siddet i bestyrelsen.

Det vil fx også sige, at selvom jeres kasserer ikke har fortalt fyldestgørende om foreningens økonomi, har du som bestyrelsesmedlem stadig et ansvar for den samlede økonomi. Som bestyrelsesmedlem må du derfor fastholde din ret til at blive informeret om alle forhold, der vedrører foreningens virksomhed. Hvis ikke det sker, må du sørge for, at det bliver skrevet ind i referatet fra bestyrelsesmødet, at du har bedt om oplysningerne.

Hvis du ikke kan få adgang til de nødvendige oplysninger i forbindelse med bestyrelsesarbejdet, må du overveje, om du skal trække dig fra bestyrelsen. Du skal være opmærksom på, at det normalt ikke vil være tilstrækkeligt at stemme imod en beslutning i bestyrelsen, som du mener er uansvarlig.

Bestyrelsens demokratiske ansvar

Med det demokratiske mandat, I som medlemsvalgte bestyrelsesmedlemmer har fået på generalforsamlingen, følger også et demokratisk ansvar. I modsætning til det juridiske ansvar, der er reguleret af eksterne forhold som fx lovgivning, er demokratisk ansvar det et "internt ansvar", som fastlægges og reguleres af organisationen selv fx igennem vedtægterne.

Læs mere i CFSA's guide [Foreningens vedtægter](#)

I medlemsdemokratiske foreninger er det også bestyrelse ansvar, at sikre, at medlemmerne ikke bare formelt, men også reelt har indflydelse på vigtige beslutninger i organisationen. Medlemmerne skal have mulighed for løbende at følge med i, hvad der sker og for at give udtryk for deres meninger.

Læs mere om at forvalte jeres demokratiske mandat i CFSA's grundbog [At lede en sag](#)

Bestyrelsesmedlemmer under 18 år

I kan sagtens have bestyrelsesmedlemmer, som er under 18 år. I nogle tilfælde kan det dog give en række praktiske problemer - især hvis hele bestyrelsen er under 18 år. Ikke-myndige personer kan nemlig ikke tegne en forening økonomisk. Så hvis hele jeres bestyrelse er under 18 år, er det derfor vigtigt, at I finder en eller flere personer uden for jeres bestyrelse, som I kan give tegningsret til eksempelvis jeres forenings bankkonti.

I skal være opmærksomme på, at selv om man ikke er myndig, kan man stadig godt blive idømt et erstatningsansvar, hvis man optræder uansvarligt.

Ansvar for økonomien

Som bestyrelse er I alle ansvarlige for foreningens økonomi – både for regnskabet og for budgettet. Men det er typisk jeres kasserer, der holder øje med økonomien, udfærdiger regnskab og kommer med forslag til budget. Vi anbefaler, at jeres kasserer giver en løbende og grundig økonomisk rapportering til jer som bestyrelse.

Sørg helt generelt for, at der er en fornuftig balance mellem jeres indtægter og udgifter, og at foreningen er likvid, hvilket vil sige, at I til hver en tid har mulighed for at betale jeres gæld.

[Læs mere i vores guide om 'Bestyrelsens ansvar for foreningens økonomi'](#)

Tegningsret

Når I konstituerer jer som bestyrelse, bør I tage stilling til, hvem der har tegningsret. At have tegningsret betyder at kunne indgå retsligt bindende aftaler på foreningens vegne og foretage økonomiske transaktioner.

Vi anbefaler, at I overvejer om den samlede bestyrelse skal godkende alle større økonomiske transaktioner, eller om det fx skal være formand og kasserer, der underskriver og indgår økonomiske aftaler. I kan eventuelt beslutte at formand og kasserer må disponere op til et bestemt beløb.

[Læs mere om tegningsretten i vores guide Bestyrelsens ansvar for foreningens økonomi](#)

Skat og moms

Hvis I er en almennyttig forening, er I som udgangspunkt ikke skattepligtige. I skal derfor ikke indsende regnskab, selvangivelse mv. til SKAT. Men hvis I har lønnede ansatte, skal I indberette A-skat. I skal være opmærksomme på, at I godt kan være momspligtige, selv om I ikke er skattepligtige. Sæt jer generelt godt ind i regler om moms og skat i foreninger.

Læs mere om skat og moms i foreninger i vores guider:

- [Skat og foreninger](#)
- [Moms og foreninger](#)

Få hjælp, hvis du oplever alvorlige forhold eller mistanke om lovovertrædelser i en frivillig social organisation

Har du viden om alvorlige forhold eller begrundet mistanke om overtrædelser af love, regler, kontrakter, snyd med offentlige puljemidler mv. i en forening, frivillig organisation, et frivilligt initiativ eller projekt på socialområdet, kan du videregive din viden til [Whistleblowertilbud til det frivillige sociale område](#)

Du kan videregive informationerne anonymt.

Brug vores guider til at få svar på dine spørgsmål om frivillighed

Denne guide er udarbejdet af Center for Frivilligt Socialt Arbejde. På vores hjemmeside frivillighed.dk finder du mere end 50 guider, der giver svar på de mest almindelige spørgsmål og udfordringer, som arbejdet med frivillighed og civilsamfund giver anledning til.

Guiderne dækker alt fra konkrete spørgsmål om vedtægter, forsikring, og tavshedspligt til inspiration om at rekruttere og fastholde af frivillige.

Frivillige, foreninger, landsorganisationer, fonde og kommuner, der arbejder inden for det frivillige sociale arbejde, har mulighed for at få rådgivning via telefon eller mail.

Center for Frivilligt Socialt Arbejde

Center for Frivilligt Socialt Arbejde (CFSA) er et selvejende statsligt udviklings- og videnscenter om frivillighed på velfærdsområdet. Vi formidler aktuel viden om frivillighed og civilsamfund. Gennem kurser og rådgivning støtter vi foreninger, frivillige initiativer og kommuner i deres arbejde med at udvikle og styrke den frivillige indsats i hele Danmark. Vi kan også hyres til fx oplæg, udviklingsopgaver og undersøgelser. Centret er finansieret med midler fra finansloven og indtægtsdækkede opgaver.

Læs mere om CFSA på www.frivillighed.dk

Center for Frivilligt Socialt Arbejde
Albanigade 54
5000 Odense C
+ 45 66 14 60 61
info@frivillighed.dk
www.frivillighed.dk